

UUDISED UUDISED | EESTI UUDISED Hoolduskindlustuse loomisel läheks iga kuu 1% töökäivate inimeste palgast veel maha

Kai Saks uuest maksuideest: omaste hooldus ei saa olla vaid perede õlul (71)

Kristel Veerus, 7. märts 2018, 13:17

(Teet Malsroos)

"Peame diskuteerima, kas Eestile sobib, et rahaliselt on praktiliselt kogu hoolduskoormus perede kanda. See toob kaasa väga palju laiemaid probleeme," sõnab kardioloog ja geriaater Kai Saks.

Teisipäeval arutati riigikogus, kuidas eakana hakkama saada ja väärikalt vananeda. Ühe võimaliku lahendusena toodi välja hoolduskindlustuse loomine, mis neelaks 1% iga töөлkäiva inimese palgast.

Kai Saks sõnul on hoolduskindlustus üks võimalus, kuidas toetada hooldusvajadusega inimesi ja nende pereliikmeid, kellel õlul ja rahakotil hoolduskulude katmine praegu suuresti seisab. "Seda valdkonda on seni peetud väheprioriteetseks. Eestis on avaliku sektori kulud 3-7 korda väiksemad kui OECD või Euroopa Liidu riikides keskmiselt. Kui Eesti avaliku sektori kulud pikaajalisele hooldusele on erinevate allikate alusel 0,2-0,6% SKP-st, siis näiteks Leedus on see 1,4%, Soomes 2,4% ja Rootsis 3,6%," seletab Saks.

Hoolduskindlustuse mõte on Saksa hinnangul sarnane kohustuslikule ravi-, töötus- või liikluskindlustusele. Selline sündmus ei juhtu tõenäoliselt igapäevaga, kuid selle juhtumise tõenäosus on suurem kui mõni protsent ning sellega kaasnevad kulud nii suured, et osale inimestest käib nende tasumine üle jõu. "Kas välja pakutud 1% palgast on piisav, on debati küsimus. See on alustuseks välja pakutud suurus," räägib Saks. Omaosalus võiks tema arvates sõltuda abivajaja enda, mitte laste või lastelaste majanduslikust seisust.

Saksa sõnul on Eestis umbes 200 000 inimest, kes puutuvad otseselt või kaudselt kokku pikaajalise hoolduse korraldamisega. Need on hooldusvajadusega inimeste pereliikmed, kelle kanda on praktiliselt kõik hooldusega seotud kulud. Paberite järgi on neil küll õigus kohalikul omavalitsuselt abi küsida, kuid sotsiaaltöötajate kogemuse kohaselt ei saa 99% laste või lastelastega peredest muud abi peale nõustamise.

Kogu hoolduskoormus ei saa olla pere kanda

"Pered enamasti hoiavad oma hooldust vajavat pereliiget väga, kuid neil ei jätku jõudu, aega ja raha, et sellega toime tulla nii, et teiste pereliikmete elu, eneseareng ja kohati ka puhkamise võimalus väga oluliselt ei kannataks," sõnab Saks ja lisab, et hoolduskindlustusega läheksid kõik hooldusega seotud rahad ühisesse katlasse, kust saaks neid jagada mõistlikumal moel ja vastavalt vajadusele. Samuti väheneks hoolduse vajaja elukohast ning laste olemasolust või nende puudumisest tingitud

ebavõrdsus.

"Hoolduskindlustus toimib paljudes riikides. Iga riik on lahendanud selle veidi erineval moel, kuid ma pole kuulnud, et ükski riik oleks sellest kui mittetoimivast süsteemist loobunud. Alternatiiviks oleks leida puuduv raha riigieelarvest, aga mõlemal juhul peaks raha kasutama sarnaselt," leiab Saks ja lisab, et kogu hoolduskoormus ei saa olla perede kanda, kuna see toob kaasa hulgaliselt muid probleeme.

Omastehooldajad peavad sageli palgatööst loobuma, mis suurendab sellise pere vaesusrisi suurenemist, samuti toob see kaasa noorte-vanade tähtsuse järgi vastandamise. Kui on vaja hooldada mõnd vanainimest, sünnib sellesse perre vähem

lapsi, kuna vanemad kardavad, et neil ei jagu piisavalt tähelepanu ega rahalisi vahendeid.

VEEL KOMMENTAARE (69)